

ZER GERTATZEN DA GURE MENDIETAN?

Posted on 21/03/2020 by Naider



Zer gertatzen ari da gure mendietan? Zergatik erre da azken urteotan Kantauri isurialdea? Zergatik pinuak marroi bihurtzen dira udaberri bereziki heze baten ondoren? Zergatik daude hainbeste uholde eta luizi euriteen ondoren? Zein da egoera honen kausa eta eragina? Zer gertatuko da klima-aldaketaren eraginez bero-boladak eta euri zaparradak handitzen direnean? Zer egin dezakegu urteekin okerrera egingo den egoera gero eta presenteago honetara egokitzeko?

Ikusten duzun bezala, ezezagun asko eta askotarikoak daude. Hauei erantzuteko galderak, bi gauza argitu behar dira:

Euskal Herriko azalera osoaren erdia baino gehiago honela sailkatuta dago basoa. Eta ahots batzuk basoa deitzera ere ausartzen diren arren, egia azalera bat basoa izateak ez du esan nahi basoa denik; eta garrantzitsua da aldea ezagutu. Azalera osoaren % 50 baino gehiago baso gisa izatea Ez da zertan gertakari positiboa izan. Baso-eremua a izango balitz kontserbazio egoera onean dagoen bertako basoa, orduan albiste izango litzateke bikaina. Baina ez da horrela, gure baso eremua ez dago osatuta basoak soilik, hain zuzen ere, zati minoritarioa dira. Hemen, baso eremua Ez du basoa esan nahi, landaketa baizik.

Ez gaude basoz inguratuta, baso-masak nahiko urriak dira. It etxetik mendira begiratzean edo igandeetan zehar ibiltzen garenean ikusten duguna mendiak (batez ere Kantauri isurialdean) ez dira basoak. buruz da egur-laboreak, enbor soroetatik, zuhaitz-baratzeetatik, alegia monolaborantza landaketak. Gure aldapak ez ditu zabalak estaltzen hariztiak, ezta tontorrak pagadiz beteta ere, halaxe kostaldeko hariztiak. Orain mendiak estalita daude gehienbat pinudiak eta hemendik aurrera, tamalez, batez ere kostaldea, gero eta gehiago eukaliptoak.

Baso-azalera handia izateak ez du esan nahi lur-erabilera hori denik ingurumenarentzat onuragarria. Basogintza industria, den industria gisa, ingurumen-inpaktu negatiboak ere sor ditzake. Egia da hala baso-eremu zabalak ez ditu ekosistemen onurarik ematen a basoak emango luke. Are gehiago, horrenbeste eremu kudeatu izana laborantza monoespezifikokoaren bidez intentsiboa, ez da iragarki gisa a berri onak. Zerbitzuak eskaintzetik urrun dagoen baso-eremu ospetsu hura ekosistemek arazo garrantzitsuak ematen dituzte. Hemen batzuk errepasatzen ditugu zenbat lagunduko digun hasieran galdera horiei erantzuten:

Uholdeak eta luiziak:ren kudeaketa

landaketak *tarrasak* egiten ditu (ebaketa osoa partzela). Honek lur zati handien aldizkako esposizioa dakar (mendi-hegalean) airearen eta euriaren eraginpean, lur-jausiak eraginez mendilerroa. Landare-estalkirik ez egoteak aprobetxamenduaren murrizketa dakar mendietako ura, eta horrek uholdeen intzidentzia handiagoa dakar gure bailaretan (gure herriak eta hiriak dauden tokian).

Biodibertsitatearen galera: Kudeaketa eredu hau

landareen zein animalien biodibertsitatearen galera iraunarazten du, azalean eta lurpean. *Swatteren* kudeaketak lurzoruak degradatzen ditu eta inplikatzeko du ekosistemaren alterazioa, nitxoak eta konektagarritasuna ezabatuz faunak zer behar duen. Baso bat espezie anitzek osatzen dute.

barazkiak; altuera aniztasunarekin (belarra, zuhaixkak eta zuhaitzak); eta rekin hainbat adin eta tamaina (egur gaztea, heldua, zaharra eta hila). Hau

bertan animalia-espezieen desberdintasun bat hartzeko aukera ematen du. Espezie zehatz bakoitza Landare-aniztasuna bakarrik gai den aterpe edo elikagai zehatz batena

eman zion Hau da, basoa basoa da hiruretan landare aniztasuna badu

esparruak. Horregatik, espezie bakarreko landaketa; zuhaitz guztiekin

adin berekoa; zuhaixkak edo zuhaitz gazteak hazten uzten ez duena; hori

zuhaitzak heldu edo zahartu baino lehen mozten ditu eta materiala kentzen du

lurretik hilda, ez da baso baten antzara ere hurbiltzen. Hori dela eta, horiek

Basoekin lotutako ekosistema zerbitzuak: aisialdia, gurtza, aisialdia,

ikerketa, emisioak atzematea, uraren zikloaren erregulazioa,

ibiltzen garen mendietan ez dira biodibertsitatea eta abar aurkitzen.

Lurzoruaren degradazioa eta gaixotasunen ugaritzea: Zer

pinuak marroi geratzen dira, azken urteotan gertatzen ari den bezala beste sintoma bat da arazo bereko. 50 urte daramatzagu landare bera landatzen

espezieak (Amerikatik ekarriak). Hiru ziklo baino gehiago dira landatu eta mozteko zer

basoan ere eta lurzoruari birsortzeko aukerarik eman gabe. ez da izan

beste espezie batzuk ugaltzea edo hildako egurra botatzea ahalbidetu zuen

lurra berriz elikatzeke. Hori dela eta, landaketak ahultzen ari dira,

pinuak ere zuhaitzak dira, egur bertikal gisa ikusten ditugun arren, haiek

komunitatearen, baso egituraren laguntza ere behar dute. Are

Egoera ahula aprobetxatu eta kutsatu duten hiru onddo

banda marroi famatua duten zuhaitzak. Baina horren atzean dagoen arazoa ez dago

ez pinua ez onddoa, berriro ere basoen kudeaketa da.

Suteak hedatzen ari dira: Aurretik aurrera

onddoaren agerpenaren aurka (geure burua fumigatzeko plana alde batera utzita

denok zerutik, estatuko gobernuak geldiarazi zuen plan bat) izan da

espeziea aldatu. Baso eredu? Ez, jatorra. Funtsean zer egin

Berdin, baina eukaliptoarekin. Hau pinua baino beranduago sartu zen

gure mendiak (oraingoan Australiakoak), nahiz eta dagoeneko nahiko finkatuta egon

Uribe Kosta bezalako eskualdeak.

Eukaliptoak, konpontzetik urrun, arazoa areagotu egiten du. Horrek haztea eragozten du

beste espezie batzuk bere oinetan lurrera naturalki isurtzen diren heinean

beste espezie batzuen erretzea eragozten duten substantzia kimikoak. buruz da

lurzorua iragazgaitza egiten duen espezie bat (eta hori ere *garbitzailea* kudeatzen duena).

Eredu aldaketarik gabeko espezieen aldaketak ez ditu guztiak konpontzen edo ezabatzen

pinuak sortutako arazoak. Izan ere, areagotu egiten du eta are gehiago gehitzen ditu

arazo gehiago. Eukalipto espezie pirofiloa da (landarearekin afinitatea duena

sute). Datorren eskualdetik etorrira, eukaliptoak ondo egiten du, eta

Modu jakin batean behar du suetatik. Erretzen den mota bat da

errazago. Portugalek eta Galiziak dagoeneko jasan dute azken urteetan

bide zorrotza. Hori jakinda, eta suteak sortzen jarraitzen duela jakinda,

Zergatik erabaki genuen gure mendietan pospoloak landatzea? Galdera hori ez da oraindik

Badakit nola erantzuten.

PS: baso-soildutako basoaren azalera eta irudiko pistek zeharkatuta dago baso-eremu gisa kontatuta. Han baso bat ikusi nahi duenak...

Hirietan eta Iraunkortasunean Masterra

Aitor Mingo Bilbao

Naider

There are no comments yet.